

עד א מיי פ"א מהל' שפירת הלכה ב סמג עשין פ פטו טושי"ע ח"מ סימן שז סעיף א':
ע"ב טושי"ע ח"מ סי' שז סעיף ח ועיין מ"י פ"ד מהל' נזק ממון הלכה י ובהשגות ובמ"מ ובל"מ:
ע"ג א מ"י פ"ז מהלכות נזק ממון הלכה א סמג עשין סו טור ש"ע ח"מ שם סעיף א':
ע"ד מ"י שם הלכה ב ועיין בהשגות ובמ"מ ובל"מ סמג שם א':

בחזקת שימור קיימי. אין הפירוש כהיא דפ"ק (ד' טו.) גבי פלוגתא דפלגא נזקא קנסא דנחזקת שימור דהתם היינו דאין לריכוי שימור שאין דרכו להזיק כמו שן ורגל אצל חזקת שימור דהכא היינו שדרך בני אדם לשומרו וסתם עבדי להו שמירה פחותה ור"מ גרס בדר' מאיר בחזקת שימור וזכרני יהודה לאו בחזקת שימור ולפי הגיר' הכי פירשו מאי טעמא דר' מאיר קסבר סתם שוורים בחזקת שימור חשיבי לבעלים שסבורין הבעלים שאין דרכן להזיק ועל כן אינם חוששין לשומרם וטעמא דר"י סתם שוורים לאו בחזקת שימור חשיבי לבעלים ונטרי להו שמירה פחותה ולכן גירסא הוי פירוש חזקת שימור דהכא בחזקת שימור דפ"ק ומיהו בין לר"מ בין לר"י סברי שפיר פלגא נזקא קנסא: **והא מיבעי ליה 55א.** נראה בגירסת הספרים דגרסי והא מיבעי ליה לגופיה כלומר לריבוי אחר ריבוי: **לא פטר ר"י א"א צד העדאה שבו.** מסבירא אומר כן דאטו משום שנעשה מועד גרע ויפטר אפילו מח"נ בשמירה פחותה ור"מ המינח לחומרא דלית לן למימר דז תמות במקומה עומדת מסבירא כדפרישית אלא לקולא דאין משתלם אלא מגופו^ט ואין מעמידין אפטרופוס^י מנגן וי"ל הואיל דלריכוי אנו לומר דז תמות במקומה עומדת לחומרא ה"ה לקולא ומיהו ליפטר בהודאתו למ"ד פלגא נזקא קנסא לא אמרינן במקומה עומדת^ד דכיון דאייעד לאו קנסא הוא: **מועד לקרן ימין.** מלינו למימר דדוקא נקט לפי שקרן ימין מוזמן להזיק יותר מקרן של שמאל אצל מועד לקרן שמאל כ"ש דמועד לקרן ימין או שמאל אין מועד ואורחא דמילתא נקט:

אלא

קיימי אמר רחמנא תם נשלם דניבעי ליה שמירה מעולה הדר אמר רחמנא ולא ישמרנו גבי מועד דנעביד ליה שמירה מעולה^ה הוי ריבוי אחר ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מיעט הכתוב לשמירה מעולה וכי תימא נגיחה לתם נגיחה למועד הא מיעט רחמנא ולא ישמרנו לזה ולא לאחר והא מיבעי ליה ללאו אם כן נכתוב רחמנא ולא ישמרנו מאי ולא ישמרנו לזה ולא לאחר תניא ר"א בן יעקב אומר אחד תם ואחד מועד ששמרו שמירה פחותה פטור מאי טעמא סבר לה כר"י דאמר מועד בשמירה פחותה סגי ליה ויליף נגיחה לתם ונגיחה למועד אמר רב אדא בר אבהו לא פטר ר"י אלא צד העדאה שבו אבל^ו צד תמות במקומה עומדת אמר רב ימועד לקרן ימין אינו מועד לקרן שמאל אמרי אליבא דמאן אי אליבא דר"מ האמר אחד תם ואחד מועד שמירה מעולה בעי אי אליבא דרבי יהודה מאי אריא קרן שמאל אפילו בימין נמי אית ביה צד תמות ואית ביה צד מועדת אמרי לעולם כרבי יהודה ולא סבירא ליה דרב אדא בר אבהו והכי קאמר כי האי גוונא הוא דמשכחת ביה צד תמות ומועדת אבל

אלא ודאי רב לענין שמירה אשמעינן ואי אליבא דר"מ הא תם ומועד לענין שמירה כי הדדי נינהו. לא גרסינן אי אליבא דר"מ פשיטא ואי גרסינן הכי מפרש אי אליבא דר"מ ולענין שמירה לא אשמעינן רב דהא אין חילוק בשמירתו אלא לענין תשלומין אשמעינן פשיטא דהא כי האי גוונא טובא תנן: **אלא אליבא דר"י.** ואשמעינן רב דאם שמרו שמירה פחותה ואלא והזיק בקרן ימין שהועד לה פטור דמועד בשמירה פחותה סגי ליה ולא נגח בשמאל חייב דתם לא אשמעינן לשמירה פחותה: **מאי אריא קרן שמאל** דאי נגח בה חייב חזי נזק כי נגח בימין נמי איכא דז תמות ומועדת לחזיו פטור ולחזיו חייב דהא דז תמות במקומה עומדת ואשתכח דהכא נמי חזי נזק משלם ומאי נפקא לן מדרכ: **ליס ליה דרב אדא.** אלא לגמרי פטר ציה ר"י ואשמעינן רב דכי האי גוונא משכחת דז תמות ומועדת כחד תורה ולענין שמירה דאם שמרו שמירה פחותה והזיק בקרן ימין פטור לגמרי ואם בשמאל משלם חזי נזק: אצל

דאמר שוכר כשומר חנם דמי. בצבא מניעה בהשאלה (ד' נה):
ונתני חוץ משומר חנם והשוכר: **ואי כר"י.** היכא דשמרו שמירה פחותה אמאי משלמים כופר האמר ר"י מועד סגי ליה בשמירה פחותה: **ר"א היא דאמר.** במתניתין [להלן] אין לו שמירה למועד אלא סכין ואפילו שמירה מעולה וכ"ש האי

דאמר^ה שוכר כשומר חנם דמי ליתני חוץ משומר חנם והשוכר ואי כר"י דאמר שוכר כנושא שכר דמי ניתני חוץ משומר חנם וכולן במועדין פטורין לענין כופר אמר רב הונא בר חיננא הא מני ר"א היא דאמר אין לו שמירה אלא סכין ולענין שוכר סבר לה כר"י דאמר שוכר כנושא שכר דמי אבוי אמר לעולם כר' מאיר וכדמחליף רבה בר אבוה ותני^ו שוכר כיצד משלם ר"מ אומר "כשומר שכר רבי יהודה אומר כשומר חנם א"ר אלעזר מסר שורו לשומר חנם הזיק חייב הזיק פטור אמרי הויכ דמי אי דקביל עליה דלא קביל עליה שמירת נזקין אפילו הזיק גמי ליפטר אמר רבא לעולם שקיבל עליו שמירת נזקין והכא במאי עסקינן כגון שהכיר בו שהוא נגחן וסתמא דמילתא דלא אויל איהו ומוזיק אחריו קביל עליה דאתי אחריו ומוזיק ליה לדידיה לא אסיק אדעתיה: **מתני'**^ה קשרו בעליו במוסרה ונעל בפניו כראוי ויצא והזיק אחד תם ואחד מועד חייב דברי ר"מ^ו רבי יהודה אומר יתם חייב ומועד פטור שנאמר ו'לא ישמרנו בעליו ושומר הוא זה ר"א אומר אין לו שמירה אלא סכין: **גמ'** מאי טעמא דר"מ קסבר^ז סתם שוורים לאו בחזקת שימור קיימי ואמר רחמנא תם נגיחייב דניבעי ליה שמירה פחותה הדר אמר רחמנא ולא ישמרנו גבי מועד דנבעי ליה שמירה מעולה ויליף^ח נגיחה לתם נגיחה למועד ר"י סבר סתם שוורים בחזקת שימור

אלא ודאי רב לענין שמירה אשמעינן ואי אליבא דר"מ הא תם ומועד לענין שמירה כי הדדי נינהו. לא גרסינן אי אליבא דר"מ פשיטא ואי גרסינן הכי מפרש אי אליבא דר"מ ולענין שמירה לא אשמעינן רב דהא אין חילוק בשמירתו אלא לענין תשלומין אשמעינן פשיטא דהא כי האי גוונא טובא תנן: **אלא אליבא דר"י.** ואשמעינן רב דאם שמרו שמירה פחותה ואלא והזיק בקרן ימין שהועד לה פטור דמועד בשמירה פחותה סגי ליה ולא נגח בשמאל חייב דתם לא אשמעינן לשמירה פחותה: **מאי אריא קרן שמאל** דאי נגח בה חייב חזי נזק כי נגח בימין נמי איכא דז תמות ומועדת לחזיו פטור ולחזיו חייב דהא דז תמות במקומה עומדת ואשתכח דהכא נמי חזי נזק משלם ומאי נפקא לן מדרכ: **ליס ליה דרב אדא.** אלא לגמרי פטר ציה ר"י ואשמעינן רב דכי האי גוונא משכחת דז תמות ומועדת כחד תורה ולענין שמירה דאם שמרו שמירה פחותה והזיק בקרן ימין פטור לגמרי ואם בשמאל משלם חזי נזק: אצל

דאמר שוכר כשומר חנם דמי. בצבא מניעה בהשאלה (ד' נה):
ונתני חוץ משומר חנם והשוכר: **ואי כר"י.** היכא דשמרו שמירה פחותה אמאי משלמים כופר האמר ר"י מועד סגי ליה בשמירה פחותה: **ר"א היא דאמר.** במתניתין [להלן] אין לו שמירה למועד אלא סכין ואפילו שמירה מעולה וכ"ש האי

דאמר^ה שוכר כשומר חנם דמי ליתני חוץ משומר חנם והשוכר ואי כר"י דאמר שוכר כנושא שכר דמי ניתני חוץ משומר חנם וכולן במועדין פטורין לענין כופר אמר רב הונא בר חיננא הא מני ר"א היא דאמר אין לו שמירה אלא סכין ולענין שוכר סבר לה כר"י דאמר שוכר כנושא שכר דמי אבוי אמר לעולם כר' מאיר וכדמחליף רבה בר אבוה ותני^ו שוכר כיצד משלם ר"מ אומר "כשומר שכר רבי יהודה אומר כשומר חנם א"ר אלעזר מסר שורו לשומר חנם הזיק חייב הזיק פטור אמרי הויכ דמי אי דקביל עליה דלא קביל עליה שמירת נזקין אפילו הזיק גמי ליפטר אמר רבא לעולם שקיבל עליו שמירת נזקין והכא במאי עסקינן כגון שהכיר בו שהוא נגחן וסתמא דמילתא דלא אויל איהו ומוזיק אחריו קביל עליה דאתי אחריו ומוזיק ליה לדידיה לא אסיק אדעתיה: **מתני'**^ה קשרו בעליו במוסרה ונעל בפניו כראוי ויצא והזיק אחד תם ואחד מועד חייב דברי ר"מ^ו רבי יהודה אומר יתם חייב ומועד פטור שנאמר ו'לא ישמרנו בעליו ושומר הוא זה ר"א אומר אין לו שמירה אלא סכין: **גמ'** מאי טעמא דר"מ קסבר^ז סתם שוורים לאו בחזקת שימור קיימי ואמר רחמנא תם נגיחייב דניבעי ליה שמירה פחותה הדר אמר רחמנא ולא ישמרנו גבי מועד דנבעי ליה שמירה מעולה ויליף^ח נגיחה לתם נגיחה למועד ר"י סבר סתם שוורים בחזקת שימור

אלא ודאי רב לענין שמירה אשמעינן ואי אליבא דר"מ הא תם ומועד לענין שמירה כי הדדי נינהו. לא גרסינן אי אליבא דר"מ פשיטא ואי גרסינן הכי מפרש אי אליבא דר"מ ולענין שמירה לא אשמעינן רב דהא אין חילוק בשמירתו אלא לענין תשלומין אשמעינן פשיטא דהא כי האי גוונא טובא תנן: **אלא אליבא דר"י.** ואשמעינן רב דאם שמרו שמירה פחותה ואלא והזיק בקרן ימין שהועד לה פטור דמועד בשמירה פחותה סגי ליה ולא נגח בשמאל חייב דתם לא אשמעינן לשמירה פחותה: **מאי אריא קרן שמאל** דאי נגח בה חייב חזי נזק כי נגח בימין נמי איכא דז תמות ומועדת לחזיו פטור ולחזיו חייב דהא דז תמות במקומה עומדת ואשתכח דהכא נמי חזי נזק משלם ומאי נפקא לן מדרכ: **ליס ליה דרב אדא.** אלא לגמרי פטר ציה ר"י ואשמעינן רב דכי האי גוונא משכחת דז תמות ומועדת כחד תורה ולענין שמירה דאם שמרו שמירה פחותה והזיק בקרן ימין פטור לגמרי ואם בשמאל משלם חזי נזק: אצל

אלא ודאי רב לענין שמירה אשמעינן ואי אליבא דר"מ הא תם ומועד לענין שמירה כי הדדי נינהו. לא גרסינן אי אליבא דר"מ פשיטא ואי גרסינן הכי מפרש אי אליבא דר"מ ולענין שמירה לא אשמעינן רב דהא אין חילוק בשמירתו אלא לענין תשלומין אשמעינן פשיטא דהא כי האי גוונא טובא תנן: **אלא אליבא דר"י.** ואשמעינן רב דאם שמרו שמירה פחותה ואלא והזיק בקרן ימין שהועד לה פטור דמועד בשמירה פחותה סגי ליה ולא נגח בשמאל חייב דתם לא אשמעינן לשמירה פחותה: **מאי אריא קרן שמאל** דאי נגח בה חייב חזי נזק כי נגח בימין נמי איכא דז תמות ומועדת לחזיו פטור ולחזיו חייב דהא דז תמות במקומה עומדת ואשתכח דהכא נמי חזי נזק משלם ומאי נפקא לן מדרכ: **ליס ליה דרב אדא.** אלא לגמרי פטר ציה ר"י ואשמעינן רב דכי האי גוונא משכחת דז תמות ומועדת כחד תורה ולענין שמירה דאם שמרו שמירה פחותה והזיק בקרן ימין פטור לגמרי ואם בשמאל משלם חזי נזק: אצל

- א) לקמן מ: וש"נ.
- ב) כ"מ פ: ג. דה: לקמן
- ג) שפוטע מט: א) לקמן
- ד) נט: נוע"י במוס' שבת
- ה) ד"ה קשרה, ד) נעיל
- ו) נעיל טו, א) נעיל
- ז) מ"ד, א) נפסחים כג.
- ח) נעיל ית. גט: א)
- ט) נעיל ית, א) נעיל גט.

תורה אור השלם

1. או נודע כי שור נגח הוא מתמול שלשם ולא יקשרו בעליו שלם ושלם שור תחת השור ודמות יתרה לו: שמות כא לו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לא פטר בו דכיון דאיידי לא קנסא הוא. ורי"כ רש"י נעיל גט ע"א ד"ה שור של חטא וז"ל שם ד"ה אין מעמידין ועל מ ע"א תוס' ד"ה ולמלא ליה:

מוסף רש"י

דאמר שוכר כשומר חנם דמי. דקא יתיב אגרי מלאכתו ואינו נוטל שכר על שמירתו (ב"מ טז). דאמר שוכר כנושא שכר דמי. הואיל ולהנחתא הוא אצל, אפי' שנתן שכר פטורו שומר שכר הוא, דאי לא יתיב שכר הוי שאל ויזייב באונסין, השתא דידיה ליה אגרא לא הוי שאל והוי שומר שכר משלם. דשומר חנם ושומר שכר שואל כתיב, שוכר לא כתיב ומהו דין חייבו לענין גניבה ואבדיה, פטור או חייב (שם). קשרו בעליו. לשור (קטן טז). תם חייב. דלא סגי ליה פחותה (שם). תם שוורים לאו בחזקת שימור קיימי. שריגלין נגיחה וזריסין שמירה (רע"ב טו). אם לא ישמרנו בעלים שלא יזיקו אינם בחזקת משתמרים תאליהם שלא יזיקו, אלא מוזקין אפילו נזקא דלא ארדיה הלך על מרייה רמיא לנטרייהו (כתובות טז).